

Štampa vsak četrtek
in vsak s poštne
voščice in v Mariboru
s pošiljanjem na doma
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrlet „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katolič.
tiskovnega društva do-
birajo list brez po-
sodne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesemarji listi dobi-
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 43.

V Mariboru, dne 23. oktobra 1902.

Tečaj XXXVI.

Robič in Roškar v Slovenski Bistrici.

Preteklo nedeljo je zborovalo politično društvo v gostilni narodnega Petra Novaka v Slov. Bistrici. Navdušen kmet iz Laporja J o z e f O n i č otvori ob določenem času kot predsednik političnega društva zborovanje. Z veseljem pozdravlja mnogoštevilne zborovalce, ki so prišli iz vseh občin obširnega okraja, da slišijo gg. R o b i č a in R o š k a r j a, kaj bodeta povedala zaradi bližajočih se deželnozbornih volitev.

Prvi nastopi dosedanji p o s l a n e c R o b i č. Najprej poroča o političnem delovanju v državnem zboru. V živih barvah slika, kako so se Čehi borili za svoje jezikovne pravice od Badenija do Körberja. Naglašava veliko važnost združne postave, ki bo kmete združila, da bodo lažje zastopali svoje koristi. Mitnice bodo s početkom novega leta prenehale tudi kmetu v korist. Davek na vozne liste so hteli poslanci kmetom na korist olajšati ter so predlagali, da se naloži le na vozne liste prvega in drugega razreda. Pa se ni posrečilo.

Pač pa se je postava v dosego brezobrestnega posojila dognala. Posestniki vinogradov, katerim je staro trto uničila trtna uš, dobijo za amerikske trte lažje več posojila, kakor poprej. Država je poprej smela le toliko posoditi, kakor dežela. Ta postava se je zdaj zboljšala, ker je treba posojilo še le v tridesetih letih vrniti v zadnjem obroku. Körberjeva vlada se pogaja s Slovani zaradi jezikovnih pravic, pa ni mnogo upati.

Potem govori o svojem delovanju v deželnem zboru. Slovenski poslanci so zapustili deželni zbor, ker nemška večina ni hotela sprejemati predlogov in o njih obravnavati. Naši poslanci so stavili pravične predloge glede na uravnajo rek in potokov, na korist šolstva in kmetijstva. Pa Nemci so jih zavrgli in Slovence še zasramovali. Vzroki temu ravnanju so v deželnem redu in v volilnem redu. Deželni red ne daje Slovence primernega zastopstva v odboru, volilni red pa je tako napravljen, da kmetje ne morejo dobiti več kakor 23 zastopnikov, druge pa imajo mesta in trgi, ki nasprotujejo kmetijstvu. Zahtevamo, da se sedajni volilni red spremeni, da se uvede direktna in tajna volilna pravica.

Potem pozivlje volilce naj vrlo delajo za volitve, naj se sramujejo nemškutarji, ki pljujejo v lastno skledo, ker so narod zatajili in svoj materni jezik. Ne vdajmo se! Onič mu v imenu volilcev izreka zahvalo in zupanje, in Robiča vsi pozdravijo za prihodnjega deželnega poslanca.

Predsednik da besedo kmetu R o š k a r j u. Veliko veselje nastane v zborovalni sobi. Kličejo mu: Živijo Roškar! Živijo kmet! ta nas mora zastopati. Živijo kmetijski poslanec!

Roškar vrlo nastopi, se zahvaljuje nad danim zaupanjem. V kratkih in jedrnatih besedah razlaga kmetijske potrebe, povdarja potrebo kmetijske izobrazbe in zagovarja katoliško-narodno stališče. Govoril je gladko in s takim prepričanjem, da ploskanja ni bilo skoraj konca. Navzoči so spoznali, da je

Roškar sposoben za poslanca. On pozna potrebe kmetijskega stanu, je prijatelj šolske izobrazbe in trdnega verskega značaja. To je tudi že večkrat pokazal kot podpredsednik okrajnega zastopa lenarskega, kot župan in načelnik krajnega šolskega sveta v svoji domačiji.

Predsednik povdarja vrline Roškarja med velikanskim navdušenjem vseh navzočih. Na to še govorita odlična domačina P. Novak in Mlakar o volilni borbi in o potrebi živahne agitacije prav izborna. Onič sklene zborovanje, slišijo pa se še opombe: Kmet Roškar bo poslanec, katerega bodo še nasprotniki spoštovali!

Volilno gibanje.

L j u t o m e r — O r m o ž. Ker je g. dr. Rosina odpovedal svojo kandidacijo za volilni okraj Ljutomer—Ormož, nastala je za volilce naloga, da si postavijo drugega kandidata. Dosedaj se še ni dosegla edinost med obema okrajema, a upati je, da se to kmalu zgodi. Naši volilni možje se torej naj ne dajo zmotiti po kakih nemškutarskih spletkah, ampak naj ostanejo trdni; o pravem času se bo jim naznanil kandidat.

H o č e, dne 20. okt. Pri volitvah volilnih mož je zmagala naša slovenska kmetijska stranka. Izvoljena sta naša vrlo moža Gselman in Vernik. Živela!

S v. P e t e r pri Mariboru, dne 18. t. m. Kadarkoli veleva narodna dolžnost, stoje naši možje trdno kakor skala na svojem mestu. Dne 18. t. m. smo imeli volitev

Listek.

Talisman.

(Iz Medjimurskega prosto prevel V. K.)

V pripovedkah slišimo včasih o čudovitih prstanih, svetilnicah, koreninicah, štiripresnih deteljicah in drugih podobnih stvarih, ki imajo neko posebno moč v sebi: treba samo, da imaš tako čudno stvar pri sebi ali se je dotakneš, pa se ti že na široko odpirajo zaklenjena železna vrata in svobodno grabiš in tlačiš v žepe zlato, srebro in drago kamenje, ali pa se ti prikažejo duhovi, ki ti storijo vse, kar želiš in ti nanosijo bogastva brez mere in meje v hišo, če pa hiše nimaš, ti še hišo prineso. Kakor hitro pa tisto čudno reč izgubiš, je vse pri kraju: železna vrata se ti ne odpirajo več kakor lésa, kadar se pripelje voz sena na dvorišče in duhovi se tudi ne zmenijo več zate.

Taki čudni reči pravijo tam v vzhodnih krajih talisman, in tam v vzhodnih krajih, v Tiflisu na Armenskem, je živel tudi stari Jusuf, ki je znal mnogo takih pripovedek. Mladi in stari so radi hodili k njemu, ker je znal zanimivo pripovedovati.

Nekega dne je ravno sedel pred svojo kočico in premišljeval, kako dandanes pro-

pada čednost in zmernost, na njegovo mesto pa stopa pregreha in nezmernost. V srce ga je bolelo, ko se je spomnil, kako njegovi rojaki grdo ravnaajo s svojimi ženami in jih za malo reč pretepajo kakor nemo živino. V tem turobnem razmišljevanju ga prekine nekoliko mož in mladeničev, ki se mu približajo in ga poprosijo, da bi jim zopet kako lepo bajko povedal. Jusuf je takoj pri volji, in da bi vsaj mladino privedel na pravo pot, začne:

»Svoje dni je živel tukaj v Tiflisu mladenič imenom Haim, ki je bil tako lep, da so se ljudje kar zgedavali za njim, ako se je pokazal na ulico. Ker pa je bil poleg tega tudi bogat, ga je njegova lepota in bogastvo spravilo na kriva pota. Ne da bi svoje bogastvo pametno in zmerno užival, razsipel in tratil je je ter počenjal take neumnosti, da so po celem Tiflisu o njem govorili. Bil je po svojem stanu zlatar, toda ni ga bilo skoro nikoli videti v delavnici, kjer sta mirno počivala kladivo in pila; zato ga je bilo lažje najti v krčmi, kjer je s tovariši pijančeval in razgrajal po cele noči; šele proti jutru se je navadno ta malopridna družba vzdignila s klopij in se grde pesmi prepeva. oč odpravila domov. Tako je šlo dan za dnem. Haim se je Bogu za podeljeno mu lepoto in bogastvo zahvaljeval z lahkomiselnostjo in samopaš-

nostjo tako, da se je že vsem začelo studiti njegovo početje.

A kazen ni izostala. Kajti lepota ni gozd, po katerem bi divja zverjad svobodno gospodarila, ampak je vrt, kateremu je treba skrbnega vrtnarja, kdor pa s tem, kar mu je Bog podaril, tako gospodarja, da le jemlje in nič ne prilaga, on je zares podoben tistemu, ki novce skozi okno meče.

Haimova lepota je izginjala kakor sneg na solncu, njegova cvetoča lica so ovenela, blesk njegovih očij je potemnel in glas mu je postal hripav: bil je le še senca nekdanjega lepega in čilega Haima.

In vendar je bila ta obledela zunanost še lepota proti njegovi pokvarjeni duši. Tam je plamen strasti že izgorel, in ostal je tako-rekoč le še kup pepela.

Nekoč se je brez počitka obračal v svoji postelji in vzdihoval. V spomin mu je prišla njegova prva mladost, domislil se je svojega pokojnega očeta, kateremu je bil s svojim slabim življenjem pospešil smrt, pred oči mu je stopila podoba njegove matere, kako ga s solzami gleda. Pri tem se ga je polastila neizmerna dušna bol, in kesanje nad storjenimi pregrehami mu je srce trgalo. Znova se je začel na svojem ležišču obračati in stokati, kakor da leži na brani s stoterimi zobovi.

volilnih mož. Izvoljeni so sami odlični narodni možje in sicer gg. Alojzij Velebil, Janez Žlik, Anton Flucher in Leopold Kranjc. Slava Petrovčanom!

Slivnica, dne 21. t. m. Slovenci smo zmagali, nemškutarji so propali. Izvoljena sta dva naša zanesljiva slovenska moža.

Nemci so postavili svojega kandidata za kmetski volilni okraj Maribor, Sv. Lenart, Slov. Bistrica. Vedno in vedno so poprej kričali proti Slovencem, naj samo kmeta volijo. A kaj so sedaj sami storili? Postavili so bogatega gospoda za kandidata, ne pa kmeta. Njegovo ime je B i n d e r. Kaj je ta gospod, kaj je že za slovenske kmete dobrega storil, kaj sploh misli kedaj storiti, o tem ne ve živa duša nič povedati. In takega gospoda naj bi Slovenci volili? Ne, mi ostanemo pri naših dobrih kandidatih, pri Robiču in Roškarju. Če hočejo Mariborčani koga spraviti v deželni zbor, naj ga volijo v mestih!

Sv. Rupert v Slov. gor. Dne 21. t. m. so volitve volilnih mož za našo župnijo častno izpale. Izvoljeni so sami zanesljivi pristaši naše narodne stranke. Udeležba je bila še dokaj številna. Posebno se je odlikovala tokrat občina Gočova, iz katere je prišlo okrog 30 volilcev. Tamkaj sta si stali dve stranki nasproti, namreč vrlo narodna in ona, katera je pod vodstvom gospoda «sekretarja». Vendar so našinci častno zmagali z našim vrlim možem Kronvoglom. Za vzgled vsem mlačnežem moramo tu kar očitno postaviti volilca 86letnega starčka, kmeta Janža Petriča iz Gočove, kateri so se kljub svoji starosti in daljnemu potu udeležili volitve. Vsa čast našim vrlim zavednim volilcem! Živel!

Makole, 20. oktobra. Pri današnjih prvotnih volitvah v vseh šesterih občinah naše župnije izvoljeni sami katoliško-slovenski možje, namreč: 1. Za Jelovec—Makole, Janez Jerman; 2. za Sv. Ano, Matija Hajšek; 3. za Dešno, Martin Novak; 4. za Pečké, Jožef Kolar in Pavel Kolar; 5. za Stopno, Andrej Finžgar; 6. za Štatenberg, Jakob Kosar in Jakob Kostnik. Slava! Živela naša vrla kandidata Robič in Roškar!

Od Posavja se nam piše: Volitve volilnih mož v Rajhenburgu so se izvršile tako, kakor je sklenil zakoten shod, o katerem bi se smelo soditi, da se je vršil že pod vplivom novega mošta. Pa pravijo, da je letos slab! Nemško-slovenska liberalna

kolobocija je porinila s težavo skozi dva svoja moža, v katerih se lepo zrcali posilnemsko mišljenje te kolobocije in katera sta oba krčmarja, kar je za nekatere vsega vpoštevanja vredno, da, odločilno. Za bojno geslo so si zbrali: Rajši šnopsarja Glažarja, kakor pa Žičkarja za poslanca. Na volišču je bila zanimiva ločitev na desno in levo. Fischer, Johann, Rainer itd. niso mogli zatajiti svoje nemške mačehe, pa za njimi jo je ubral tudi — železn. načelnik vulgo Harambaša, daleč znan kot hud Slovan in slep pristaš kranjske liberalne stranke v njenih dobrih in slabih časih. Kar ni v »Sl. Nar.«, tega za Harambašo ni na svetu; on je edini človek na celi božji zemlji, ki ima vse letnike tega lista vezane, ne ve se le, ali z zlato ali rdečo obrezo. Ne dvomite, je res! In ta Harambaša je postal — Harambascha. Čujte, kranjski Vrhovniki! Kdor ve, da je ravno on po kranjskem receptu skoval tukajšno nemško-slovensko zvezo, se tudi ne bo čudil, da je za sedanje volitve skušal pridobiti starega Nemca na Kranjskem, ki enako njemu sovraži črno barvo. Naš mali Tavčar je bil navidezno vesel zmage svoje garde, v dušo so ga pa pekli »hoch« in »heil« klici narodnih volilcev, ker si je hotel olajšati vest z neresnico, da je tudi Žičkar volil Nemca Bieberja in z neumestnim klicem: »Živijo krščanska vera!« Oj Limberca!

Ljubnica pri Vitanju. Dne 21. t. m. so občine v okrožju Vitanje izvolile za volitev dež. poslancev te-le volilne možje: Občina Konjak enega volilnega moža: Matevž Ramšak. Občina Sp. Dolič dva volilna moža: Ignac Jeseničnik in Jernej Jevnišek. Občina Paka dva volilna moža: Martin Javornik in Anton Večko. Občina Brezen enega volilnega moža: Franc Skok. Občina Ljubnica dva volilna moža: Anton Rotonik in Simon Sasijal. Občina Skomer tri volilne možje: Jožef Zaločnik, Franc Kričaj in Jurij Hrovat. Občina trg Vitanje pa ni hotela imenovati nobenega volilnega moža po nasvetu in modrosti občine trg Konjice.

Državni zbor.

Nujni predlogi.

Po prestanku 4 mesecev se je snidel zopet državni zbor 16. oktobra. Važna dela ga čakajo: pogodba z Ogersko, trgovinske pogodbe z zunanjimi državami, proračun za l. 1903. Toda strune med Čehi in med vlado so tako napete, da je težko pričakovati mirnega dela. Vlada je letos v spomladi oblj-

bila, da hoče českim zahtevam zadostiti, preden se snide državni zbor. Tega pa ni storila. Začela se je pogajati z Nemci in Čehi še le zdaj, ko se je državni zbor že otvoril ter predložila Čehom načrt jezikovne postave, s katero pa niso nikakor zadovoljni. Ko je precej v prvi seji dr. Körber o tej zadevi spregovoril nekaj besedi, je bil že ogenj v strehi. Čehi so zahtevali razpravo o Körberjevem govoru, čemur je zbornica soglasno pritrčila. Predno pa se začne razgovor o Körberjevi izjavi, se mora obravnavati o mnogih nujnih predmetih, katere so vložile razne stranke. Govorilo se je toraj od četrtega do toraja (21. oktobra) o tem, da se sodišču izroči poslanec dr. Schalk, katerega toži Wolf (obadva sta Vsenemca — a sta si zdaj v laséh); o zapisnikih volilcev za nižjeavstrijski deželni zbor; o rumunskem poslancu in deželnem svetovalcu Lupu, kateri je odstavljen od svoje službe radi nekega govora; o rusinskem vseučilišču; o jezikovnih razmerah v Šleziji. Preden pridejo toraj na vrsto Čehi, ki bodo hudo prijemali ministrskega predsednika, bo preteklo še več dni.

Nadomestni rezervniki in 38 milijonov kron za nove topove.

Domobranski minister je predložil poslanski zbornici načrt postave, po kateri se smejo pozvati v vojaško službo rezervni nadomestniki. Ob enem zahteva isti minister 38 milijonov kron za nove topove. Ta predloga pač ne obetata nič veselega za naše ljudstvo.

Celjska slovensko-nemška gimnazija.

Celjska slovensko-nemška gimnazija bi se morala po vladnem predlogu vendar izseliti iz celjskega mesta. Za zidanje novega poslopja za nemško celjsko gimnazijo zahteva vlada za prihodnje leto 10.000 kron. Istotako pa predlaga, da se dovoli 10.000 kron za stavbo poslopja za celjsko slovensko gimnazijo pri Celji. Pri Celju! kje je to? Če se je vlada vdala nemškim kričanjem — nasproti sklepu državnega zbora —, da se naj slovensko-nemški gimnazij zida tam kje ob cesti proti Vojniku, kakšne četrt ure daleč proč od mesta, ne vemo, ali bojo iz celjskega mesta radi hodili obiskovat ta zavod slovenski učenci in podučevati slovenski profesorji. Vse to se nam dozdeva grozno: narobe svet. Zavodu to gotovo ne bo na korist.

Pravosodni minister odstopil.

Ko se je vršila debata o pravosodnem ministrstvu pretečeno spomlad, se te razprave ni več vdeleževal pravosodni minister Spens-Booden. Imel je hudo rano na vratu

Kar naenkrat se odpro duri in v sobo stopi belo oblečena krasna žena; približa se Haimovi postelji in spregovori z milim glasom:

»Haim, obžaluješ li storjene grehe in se hočeš zopet povrniti na pravo pot?«

»Hočem«, pravi Haim, »obžalujem in hočem se popraviti. Kdorkoli si, neznana žena, pomagaj mi, reši me te neizmerne dušne bolesi!«

»Pomiri se, Haim, ne obupaj«, reče mu zopet tuja žena, »hočem pomagati. Dala ti bom talisman, ki ima v sebi moč, da te reši. Ako ga boš čuval kakor svoje oko in pazil nanj, da se ga ne dotakne umazana roka, in ako ga boš spoštoval kakor spomin na svoje stariše, boš gotovo ozdravel; mir in pokoj se bo povrnil v tvoje srce in tvoje noge bodo hodile kar po rožah. Ako ga pa ne boš spoštoval in ga boš zaničeval ljudem v posmeh, postal boš še stokrat nesrečnejši kakor si sedaj. To si zapomni, Haim!«

Ko je to izgovorila, zazdelo se je Haimu, kakor da bi mu položila roko na njegove trudne oči, zapustil ga je ves nemir in vse dušne bolečine, in on mirno zaspi.

Ko se prebudi drugo jutro, pade mu prvi pogled na talisman; vzame ga v roke in ga hvaležno poljubljuje, potem pa kleče obljubi, da se hoče držati besed, katere je

sinoči slišal od neznane žene in katere naj ga privedejo zopet na pravo pot.

Ni dolgo trajalo, in glej, zopet so prišli njegovi tovariši s šumom in hrumom vabit ga v svojo družbo. Zopet se je v Haimu vzbudila stara strast, vleklo ga je med nje, da se je komaj premagoval, ko pa pogleda svoj talisman, začuti zopet v sebi moč, da se jim iztrga in ostane doma. Potem odide v svojo delavnico, kjer se je bila že rja in pajčevina nastanila; prime zopet za kladivo, a kladivo mu pade iz oslabiljene, omehkušene roke. Začne obupavati, toda talisman mu daje poguma in moči in v kratkem se privadi delu, sosedje pa so čez nekaj dni v svoje začudenje zaslišali zopet veselo kovanje iz stare zapuščene delavnice. Naučil se je zopet nekdanjih svojih starih pesmij in sosedje so kakor nekdanj z veseljem poslušali njegovo lepo petje.

Tako je šlo zopet dan na dan kakor pred mnogimi leti. Pač ga je še dostikrat zgrabila skušnjava, hotel je popustiti in iti v krčmo, ko pa je pogledal talisman, bil je zopet prost in povrnila sta se mu mir in zadovoljnost. Seveda so ga njegovi prejšnji tovariši zategadelj zasmehovali, toda on se za to ni zmenil, ostal je zvest svoji obljubi in svojemu talismanu. Kjkorkoli je bil, moral je biti poleg njega tudi njegov talisman, ki

ga je bodril in mu vlival v srce ljubezen do dela, mir in veselje. Tako je Haim postal vrl in pošten človek...«

Tu je utihnil stari Jusuf in si oči pokrival z rokama, poslušalci pa so molče stali okoli njega s spoštovanjem zroč na starca. Naposled vpraša eden izmed njih:

»Kakšen pa je bil ta talisman?«

Jusuf vzdigne glavo in odgovori:

»O vi nespametniki! Ali so vam oči tako otemnele in ušesa tako oglušela, da ne slišite glasu razuma? Talisman, kateri je Haima rešil gotove pogube in ga dovedel zopet k zmernemu, poštenemu življenju, ta talisman je bila žena, zvesta, blaga žena, lepega obnašanja, pridna in požrtvovalna v ljubezni.«

Tako je govoril stari Jusuf, okoli stoječi pa so osramočeni gledali v tla in sklenili poboljšati se in ženo spoštovati in ljubiti kakor zenico svojega očesa in kakor talisman svojega življenja.

Zavoljo svoje bolehnosti, pa tudi zavoljo tega, ker so padali od strani slovanskih poslancev hudi vdarci na njega, je bilo že takrat pričakovati, da ne bo dolgo zdržal na svojem mestu. Zdaj je odstopil. Slovenci ga ne morejo ohraniti v dobrem spominu. Nastavljal je po Spodnjem slovenskem Štajerskem večinoma Slovincem neprijazne sodnike. Začasno vodi zdaj pravosodno ministrstvo dr. Körber, ki je takoj ob nastopu svoje službe zabičal sodnikom, da morajo soditi nepristransko.

Koliko bodo znašali stroški in koliko dohodki v letu 1903?

Vsi državni stroški za Avstrijo (brez Ogerske) so proračunjeni na nekaj čez 1726 milijonov kron, za 41 milijonov več, kakor za l. 1902. Na blizu toliko so proračunjeni tudi dohodki. Med dohodke je štel finančni minister preostanke v državnih blagajnicah iz l. 1901, nekaj nad 6 milijonov kron. Potem dobiček, ki ga ima država od kovane srebrnega in bakrenega denarja. Ta denar, ki zdaj kroži v srebru in bakru po Avstriji, ni v blagu toliko vreden, kakor v veljavi; v istini manje velja, kakor kaže napis. Krona naj bi bila vredna sto vinarjev; v resnici pa velja le okrog 50 vinarjev. Finančni minister toraj trdi, da bo država na tak način profitirala 16 milijonov kron.

Kitajci morajo tudi prispevati k našim državnim dohodkom. Prihodnje leto dobi Avstrija od Kitajcev 402.000 kron (odškodnina za vojne stroške na Kitajskem). Veški državni stroški prihajajo tudi od izboljšanja plač za nižje državne služabnike (diurniste), kar bo znašalo čez 5 in pol milijona; pokojnine so se pomnožile za 6 milijonov, cesarjeva blagajnica zahteva 2 milijona več, skupne državne potrebščine so se pomnožile za 4 milijone, za razne podpore 2 milijona več. Nove dohodke bo imela država od davka pri voznih listih 15 milijonov. Dohodki od prodaje živinske soli so nižji za 105 tisoč kron. Vlada namerava toraj ceno živinske soli znižati.

Predlogi v podporo za ponesrečence.

Letos so po nekaterih krajih veliko trpeli vsled toče ali velikih povodenj. Zato so mnogoteri poslanci precej v prvi seji vložili nujne predloge. Veliko škode je n. pr. napravila toča pri Sv. Emi, celjski politični okraj in pri Sv. Petru pod Gorami v brežiškem okraju. Za ta 2 okraja je vložil poslanec Žičkar ova nujna predloga:

1. Davčne občine Sv. Vid, Vonarje, Sodna vas, Pristava in Sv. Hema, politične občine Sv. Hema, politič. okraj Celje, opustošila je 10. in 11. malega srpana nevihta s točo in strahovitim dežjem. Najhuje pa je divjala nevihta v tistih krajih 22. malega srpana t. l. Vsled tega so popolnoma uničeni novi amerikanski trtni nasadi, kateri so zahtevali toliko žrtev. Pšenična žetev je bila popolnoma uničena in rodovitno zemljo je odnesla voda. Kakor dokazuje uradna cenitev, znaša škoda na polju 16 posestnikov davčne občine Sv. Vid 5140 K. Ker pa morajo ti obrestovati skupni dolg 30.600 K, potrebujejo najmanj 5580 K podpore, da zamorejo obstati. Škoda v davčni občini Vonarje se je cenila na 13.370 K, obrestovani dolg 42 posestnikov 57.270 K, zatorej rabijo podpore 14.370 K. V davčni občini Sodna vas je imelo 13 kmetov 3020 K škode. Isti morajo obrestovati 18.100 K ter rabijo podpore 3400 K. V davčni občini Pristava znaša škoda 6560 K. Prizadetih 26 posestnikov mora obrestovati 42.000 K dolga in rabijo za svoj obstanek 7260 K podpore. Slednjič znaša škoda v davčni občini Sv. Hema 5270 K, dolga je v občini 23.740 K; da se jim znatno pomore, rabijo podpore 5100 K.

Vseh 19 prizadetih posestnikov je trpelo škoda za 33.360 K. Obrestovati morajo 172.510 K in rabijo za njihov obstanek 35.710 K podpore.

Zatorej predlaga podpisani:

Visoka zbornica naj sklene, c. kr. vlada se pozivlje, da dovoli znatno podporo posestnikom politične občine Pristava, ki so trpele veliko škodo pri nevihti megeca mal. srpana t. l. — Dunaj, dne 16. vinot. 1902. J. Žičkar in 20 tovarišev.

2. Dne 22. mal. srpana t. l. je naredila toča mnogim posestnikom krajev Križan vrh in Dekmanci pol. občina Sv. Peter pod Sv. gorami, polit. okraj Brežice znatno škodo. Uradno cenjena škoda znaša na polju in v vinogradih 3960 K in dolg posestnikov, ki se mora obrestovati, 14.060 K.

Za svoj obstanek potrebujejo dotični najmanj 1780 K. Udje komisije, ki je cenila škodo, trdijo, da se zamorejo dotični samo do tega božiča preživeti. Zatorej je nujna pomoč skrajno potrebna.

Podpisani predlaga torej: visoka zbornica naj sklene: c. kr. vlada se pozivlje, dne 22. julija t. l. oškodovanim posestnikom polit. občine Sv. Peter pod Sv. gorami v polit. okraju Brežice, z znatno podporo iz državnih dohodkov kmalu pomagati. — Dunaj, dne 16. vinot. 1902. J. Žičkar in 20 tovarišev.

Politični ogled.

Zakon proti pijančevanju predloži v kratkem vlada avstrijskemu državnemu zboru. V načrtu je več določb glede prodaje alkoholnih pijač ter določba, da se pijančevanje tudi kaznuje.

Dalmatinski Italijani užaljeni. Med lahoni v Dalmaciji, posebno onimi v Zadru, vlada nepopisno razburjenje. Zgodilo se jim je nekaj nečuvnega: grb na italijanskem konzulatu jim je nekdo onesnažil. Italijanski konzul je takoj hitel k namestniku baronu Handlu, da se tam pritoži in vloži ugovor v ime Italije. Baron Handel seve ni mogel nič drugega obljubiti, nego da bo krivce strogo kaznoval. Morda jih zasači celo v italijanskih vrstah, ki so se poslužile kake fakinaže, da morejo sedaj udariti po Hrvatih. — Seve če pa avstrijski lahoni pokažejo svojo kulturo nad avstrijskim grbom ali zastavo, pa ne sme biti nihče užaljen.

Burski generali v Parizu. Dne 13. okt. došli so burski generali Botha, Devet, Delarey v Pariz. Namen njih potovanja v francosko stolnico je isti, kakor drugod, namreč, da nabere milodarov za svoj narod. Brezvestni Angleži so prelomili ob sklepanju miru dano besedo, da povrnejo Burom vso škodo in jim zopet obnovijo farme. Minister za kolonije Chamberlain se je generalom v Londonu malo ne rogal v lice, ko so ga spomnili danih obljub. Zaradi tega prosijo slavni zmagovalci nad Angleži pri drugih narodnih podpora za naprave, katere bi bili dolžni storiti Angleži. — V Parizu generali niso bili posebno sijajno sprejeti, ker se oficijelna Francija noče še bolj spreti z Anglijo. Pač pa jih je navdušeno sprejelo na kolidvoru v Parizu na tisoče broječe občinstvo. Predsednik burofilškega odbora Pauliat jim je izročil 75.000 frankov za burske otroke. V hotelu, kjer so izstopili, sprejeli so generali veliko število deputacij. Zvečer pa je bil velik dinj, na katerem je rekel Botha, da Južno Afriko zamorejo dobro upravljati jedino le Južno-Afričani. Dewet je rekel, da ne vzame več orožja v roke ter da ima potovanje generalov jedino le gospodarski značaj.

Dopisi.

Iz Ščavniške doline. (Volitve volilnih mož.) V četrtek so bile volitve volilnih mož v občini Ščavnica, ki leži v župnijah Sv. Petra, Sv. Benedikta in Negove v okrajnem glavarstvu ljutomerskem. V tej občini so žalibog na krmilu Bračkijanci, ker ima tukaj Bračko svojega zeta. Bračko in njegov zet sta delala na vse kriplje, da bi volilna moža postala njegov zet in en drug posilinemec. Vkljub strastni agitaciji in vkljub temu, da se našim somišljenikom ničesar ni osebno naznanilo o volitvi, je Bračko z zlobno skupaj 9 svojih pristašev, naših narodnjakov pa je bilo 14, ki so enoglasno izvolili dva vrla moža Janeza Kranarja in Jurija Senekoviča (brata g. ravnatelja v Ljubljani). Volitev se posameznikom ni naznanila. A eden naših je slučajno izvedel dan in uro volitve ter jo v naglici naznanil nekaterim možem. Vsa čast torej našim zavednim možem! Z Bračkom je potegnil tudi brat nekoga duhovnika! Z Bračkom pa je potegnil tudi naš učitelj podružnične šole ščavniške občine! Gospod učitelj! Vi ste se mešali tudi v občinske volitve ter ste potegnili s posilinemci in zdaj tudi. Mi kmetje si hočemo to prav dobro zapomniti. Nas poštenih slovenskih kmetov je velikanska večina in bomo že poskrbeli za to, da se to ne pozabi. Nalepo je pa tudi za celo občino, da je odbor

izvolil Bračka za častnega občana. Bračko nima za občino niti pičice zasluge. Kupili in izročili so mu neki drago častno diplomo. Kmetje, glejte sedaj svoje prijatelje Bračkijance! Da se je sploh to zgodilo v taki vrli občini, je večinoma kriv poprejšnji župan. Pod njim so prišli Bračkijanci na krmilo. Toda zadnjikrat! Bračku pa povemo na ves glas to-le: Prihodnji občinski odbor bo slovesno protestiral proti »častnemu« občanu.

Lemberg pri Slov. Bistrici. (Nemščina v šoli.) Občini Črešnjevci in Vrhloga ste sklenili prositi, da se vpelja na tamkajšnji šoli v četrtem in petem razredu celo nemški pouk. Kaj takšnega pri enakih razmerah še ni na Spodnjem Štajerju. Vi modri kmečki vzgojeslovci, povejte in naznajte svetu, kako se zamorejo otroci s vspehom v čistem nemškem jeziku poučevati, kateri so čisto slovenskih starišev, ki ne znajo nemške besede pri šolskem vstopu in ki nimajo prilike se doma ali z drugimi ljudmi v nemščini vaditi, ker ni v celi župniji nemške rodovine. Ako zamorete to povedati, bode vam za to novo najdbo sploh ljudstvo hvaležno. Ti občinski odborniki so smešni ljudje, ker hrepenijo za Nemci in delujejo za nje, posnemati pa njih nočejo. Poglejte, zakaj pa Nemci ne vpeljujejo v svojih šolah v četrtem in petem razredu drugega od nemškega bolj imenitnega jezika, kakor francoski in angleški? Ker so modri ljudje. Oni dobro vedo, da se njihovi otroci ne nauče dovolj materinega jezika, ako ga ravno govore se svojimi stariši, v ljudski in srednji šoli, o drugih predmetih, kakor o računstvu, o zgodovini itd. pa celo govora ni; a slovenski otroci pa bi se morali naučiti nemščine v nekih urah! Kaj pa drugi potrebni predmeti, naj v miru počivajo?

Nek pošten Nемец je rekel: »da v Črešnjevci se še nikdar ni kaj pravega začelo.« Ali ima prav? Vpelja se na tamkajšnji šoli po občinskem sklepu nemški poučni jezik, tako se v četrtem letu neha pouk, otrokom se odreže od lastnega telesa glava in se njim podeli druga, katera se s telesom ne poprime. Poglej hruškov divjak, v katerega se vcepi kutina, — kakšno drevo bo to? pritlikovec! Ako se spolni želja teh odbornikov, tako stopi tamkajšnja šola za 50 let nazaj, ker takrat se otroci niso učili slovensčine, a nemščine pa se niso naučili, in ti ljudje bili so povsod siromaki in odvisni od taistih, kateri so znali v svoji materinščini čitati in pisati. Kdor misli, da se otrok nauči v treh letih slovensko brati in pisati, je brezpameten, ker se otroci v prvih treh letih le pripravljajo na pouk. Je res samo nemščina, ki stori človeka srečnega? Ako prideš k vojakom ali drugam, dobro je, ako si več nemščine. Je pa nemščina edina sreča? Da bi to bilo, bi pri nemških vojaki ne bilo prostaka, bili bi sami častniki in na Nemskem bi ne bilo ni delavca, ni hlapca ampak sama gospoda. Je pa tako?*) Ako hočete vaše otroke osrečiti, delujte in skrbite, da postanete v treh letih bogataši, kar se lože doseže, kakor se v treh letih toliko nemščine naučiti, da bi postali otroci srečni. Pri tem mi pride na misel otročja pripoved od »Schildburgerjev«, kateri so pri zidanju hiše pozabili na okna. Prvi modrijan pa svetuje, naj zgrabijo štiri možje petega in z njim trkajo tako dolgo v steno, da njo predro. Že pri prvem hipu se močno zasveti, pri drugem pa že manje —; tako so iskali luč. Je pa res Črešnjevčanom in Vrhložanom mar za svoje otroke? Do sedaj še niso pokazali, pa tudi sedaj se ne gre zanje, ampak šola, otroci so le sredstvo za druge namene. Kateri bo sedaj najbolj kričal, ta bode gotovo prihodnji župan ali vsaj odbornik. Črešnjevsko ljudstvo je sploh dobro, tudi v narodnem oziru ni zadnje. Pa ljudje, ki so pred nekimi leti Nemcem sekali skeleče rane, se sedaj potegujejo za nje. Oni pripravljajo ljudstvo za svoje namene, da izdajo svojo

*) To stori le bistra glava in bistro glavo stori pri vseh narodnih pouk v materinem jeziku.

narodnost za tiste, ki jih niso vedno dobro vodili. Dokazite, da se po vašem mnenju nauče otroci več, kakor do sedaj, naj si bo nemščina ali drugi predmeti, pa smo edini. Kolikokrat ste že bili speljani na led! Kaj bi pa še več sledilo iz tega nepremišljenega sklepa? Nove nemške knjige, nobeno poletno oprostjenje, redke odpustnice, ker bi ne bil noben učenec zmožen, se dovoljno izraziti v nemščini. Tedaj v premislek! Modri stariši ne bodo nikdar privolili svoje otroke v pouku ovirati, ker so prepričani, da učenci, naj si bodo Nemci, Slovenci ali drugih narodov, nikdar popolnoma ne dosežejo, kar v svojem prihodnjem življenju potrebujejo, ako ravno se poučujejo v maternem jeziku, veliko manje pa dosežejo svoj namen, ako bi se poučevali v ptujem jeziku.

Iz Majšperga. (Našem uvrlemu učitelju v slovo.) Še ni dolgo, odkar smo se ločili od nam kaj priljubljenega gospoda kapelana, ki so se preselili od nas v Kozje na našo veliko žalost, že pride druga žalost za njo. Zapustijo nas namreč naš vrli in mnogozaslužni učitelj, g. Janez Žunkovič, in gredo za nadučitelja k Sv. Marjeti niže Ptuja. Dolžnost nas faranov, ki smo pošiljali svoje ljube otročiče k njim, ki so vzgled učitelja, je, da jih počastimo s temi vrsticami.

Težko nam je govoriti, ker nam solze stopijo v oči, ko pomislimo, kako ljubeznjivo so znali ta gospod odgojevati naše otročiče, kako lepo so jih podučevali in v kakem lepem redu so imeli svoje učence. Ne moremo si misliti očeta ali matere, ki bi znala ravnati s svojimi otroci ljubeznivejše, kakor so to storili gospod Janez Žunkovič. Zato so jih pa otroci tudi iz srca ljubili. Kedar so učenci izvedeli, da mislijo gospod učitelj oditi, takoj so se posolžili in zelo težko si jih zopet potolazili. Vsled tega so njihovi učenci kaj radi v šolo hodili in v vseh desetih letih, kar podučujejo ta gospod v naši fari, bil je radi šolskih zamud le jeden oče kaznovan. Gospod Janez Žunkovič so bili torej učitelj, kateri se more iskati. Ta gospod bili so pa tudi naš dolgoletni organist. Čeravno vemo, da so imeli pri tem težavnem in napornem delu le denarno izgubo, vendar so to službo opravljali z velikim veseljem. Naučili so si kmetske fante in deklice ter ustanovili po takem močen možki in mešani zbor. Ta možki in mešani zbor je pel pri raznih veselicah, prirejenih od strani od ravno tega gospoda ustanovljenega bralnega društva. Ti pevci in pevke prirejali so nam pod vodstvom g. Janeza Žunkoviča različne gledališčne igre ter so nas kratkočasili na ta način marsikateri večer. Ti pevci in pevke peli so pa tudi v cerkvi tako lepo, da smo g. Janeza Žunkoviča še bolj ljubili in častili. To prelepo petje je gnalo marsikateriga razuzdneža v cerkev; petje in pijančevanje med službo božjo je nehalo, preprirov in tepenja po nedeljah ni bilo. Zraven vsega tega opravljali so imenovani gospod službo občinskega tajnika v dveh občinah, bili so sami tudi občinski odbornik in pri krajnem šolskem svetu načelnikov namestnik. Vse svoje moči so po takem darovali za dobre stvari. Vsak človek, kateri je iskal kakšne pomoči, bil je pri njih prijazno sprejet, in napravili so mu vse brezplačno. Njihovo pridnost in delavnost so pa spoznale tudi višje šolske oblasti, ki so njim poslale več pohvalnih pisem. Imenovani so bili za šolskega ogleda pri krajnem šolskem svetu v Stopercih, in kar je največ vredno, podelilo se jim je nadučiteljsko mesto.

Preljubi gospod učitelj! Vi ste dobili zaslužno plačilo. Kaj pa mi? Žalujemo za Vas in žalovali bodemo, pa kaj hočemo. Človek obrača, Bog pa obrne. Častitamo Vam! Ob enem se Vam pa zahvaljujemo za vse, kar ste storili dobrega nam, našim otrokom z Vašim dobrim podukom in v čast božjo z Vašim prelepim petjem. Bog v nesih naj bode Vaš plačnik!

Vam Šmarjetčanom pa kličemo: Sreča za Vas, sreča za Vaše otroke, sreča za Vašo celo župnijo, ker ste dobili nadučitelja, katerega ne more plačati srebro, pa tudi ne zlato!
V imenu nas kmetov.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Gledališka predstava v Mariboru.

Dne 2. novembra t. l., v nedeljo po Vseh svetnikih, bode v «Narodnem domu» v Mariboru ob 8. uri zvečer gledališka predstava slavnoznane poljudne igre «Mlinar in njegova hči» in sicer se bode predstavljala na korist možke in ženske podružnice «družbe sv. Cirila in Metoda» v Mariboru. Kakor vsako leto, mora biti tudi letos ob tej priliki gledališče razprodano in prenapolnjeno; radi tega opozorimo že danes slavno občinstvo iz mesta in okolice, da se iste predstave zelo mnogobrojno vdeleži.

Častnim udom je imenovalo bralno društvo pri Sv. Ani v Slov. goricah veleč. g. dr. Antona Suhač, knez. škof. duh. svet. in župnika pri Sv. Ani, ter čast. g. Ernesta Trstenjak, bivšega kaplana pri Sv. Ani in ustanovnika društva.

Poroka. Poročil se je dne 22. oktobra v Metliki g. dr. Fran Cvetko, pristav c. kr. sodišča, z gospico Julijo Juneč, učiteljico v Črešnjevcu.

Volitev volilnih mož. Ob sklepu lista je nam došlo še naslednje velevažno poročilo. Izvoljeni so volilnim možem v Lembahu: g. Franc Robič, državni poslanec, in Franc Rad, posestnik v Lembahu; v Bistrici nad Mariborom: Anton Lešnik, posestnik v Laznici; v Vrhovem dolju: Janez Robič, župan v Lembahu, in Peter Marin, župan vrhodolski; v Pekrah: Ant. Robič, posestnik v Pekrah. Torej sami odločno narodni možje! Slovenci so potemtakem povsod sijajno zmagali in nemška in nemškutarska stranka je sramotno propala. Posebno pa nas veseli zmaga Slovencev v Pekrah!

V St. Lenartu v Slov. gor. so se letos Slovenci prvokrat udeležili volitev volilnih mož za deželnozborske poslance. In glej, — ostali so le z dvema glasoma v manjšini. Še nismo sicer zmagali, a mi korakamo brzo proti zmagi!

Iz šole. Nadučiteljem v Makolah je imenovan učitelj g. Martin Samperl, nadučiteljem pri Sv. Venčesu ondodni učitelj g. Ivan Pouh, nadučiteljem v Dobovi nadučitelj Simon Gajšek. Učiteljem na Žusmu je imenovan g. Ludovik Ulčar s Primorskega, za učitelja na Brezno pride gosp. Jožef Hernaus, za učitelja v Poličane g. Ivan Polak, za učitelja v Sv. Jurij v Slov. goricah g. Ludovik Šijanec. Definitivne učiteljice na svojih dosedanjih mestih so postale gospodične Marija Jeran, Antonija Boben, Ljudmila Fink-Koklič in Angela Jaklič. Za učiteljico ročnih del na Reko, okraj mariborski, je imenovana nadučiteljica soproga gospa Leonora Mežovšek. Umirovljeni ste učiteljici v Loki pri Zidanem mostu g. Marija Iglar, roj. Stupica in učiteljica g. Viljemina Rišner v Studencih.

Nesreča. V soboto, 18. t. m., je večerni vlak, prišedši iz Maribora ob pol 9. uri zvečer povozil zidarja Matevža Mec. Odrezalo mu je nogo in na jedni roki nekaj prstov. Hotel je ravno pred predorom pri Črešnjevcu čez železni tir k g. Pavlu Skutniku, oštirju na Črešnjevcu, neki dolg plačat, pa ga je dohitela nesreča. Bil je doma iz Prihove. —

Nesrečneža so prepeljali po železnici v mariborsko bolnišnico, kjer je malo upanja da ozdravi. Star je komaj 20 let.

Mariborski porotniki. Za jesensko porotno zasedanje so se izvolili naslednji porotniki. Kot glavni porotniki: Janez Miloschitz, hišni posestnik; Alojz Nasko, usnjar; Ivan Preschern, trgovec; Karol Sinkowitsch, ključavniški mojster; Jakob Schifko, mesar; Karol Schmidl, trgovec; Ernest Tisso, gostilničar; Karol Staudinger, posojilniški pristav; Adolf Weigert, trgovec; Henrik Wirth, posestnik mlina; vsi v Mariboru; Jožef Schicker, posestnik v Mučni; Leopold Zupančič, posestnik v Rančah; Jožef Ferk, posestnik v Ceršaku; Jožef Maichenitsch jun., posestn. v Studencih; Pavel Kamšek, posestnik v Framu; Tomaž Krainz, trgovec z oljem v Framu; Jožef Pfeifer, izdelovatelj strojev v Sp. Hočah; Vincenc Möschl, posestnik v Račah; Jožef Serbec, posestnik v Bohovi; Jožef Sedminek, trgovec pri Sv. Lenartu v Slov. gor.; Franc Krajnc, posestnik v Mollenbergu; Jožef Korsche, mesar v Slov. Bistrici; Herman Strassgütl, trgovec v Slov. Bistrici; Ferdinand Ivanuš, posestnik v Peklu; Janez Riegelbauer, trgovec; Franc Schrei, gostilničar; Jakob Trdina, tajnik hranilnice; Julius Tognio, agent; vsi v Ptuj, Franc Bauman, trgovec v Ljutomeru; Anton Spieler, posestnik v Cvenu; Franc Skuzedovnik, posest. v Kortinu; Aleksander Schober, posestnik v Marnbergu in Janez Lukas posestnik v Marnbergu. — Kot namestniki porotnikov: Pavel Arzenšek, prodajalec žganja; Janez Benerik, mesar; Jožef Blasina, čevljar; Jožef Dufek, medar in hišni posestnik; Julius Glaser, stavbeni mojster in hišni posestnik; Ferdinand Hirschman, gostilničar; Šimon Kotzbek, hišni posestnik, Janez Lininger, hišni posestnik in Alojzij Lorber, glavni zastopnik »Assicurazioni Generali«.

Izginil je iz Maribora Sletni Leopold Koler, sin v Mariboru sodnijska ulica št. 17 stanujočega zidarskega palirja Kolerja. Fant ima rujave oči, črne lase in je oblečen v modro mornarsko obleko.

Samokolnico je ukradel. Janez Pletershek, doma od Sv. Petra pri Mariboru, je ukradel posestnici Mariji Lešnik v Razvanju samokolnico ter jo prodal posestnici Frančiški Publer v Mariboru. Slučajno je zapazila Lešnik svojo samokolnico ter jo nazaj zahtevala. Pletersheka je policija kmalu dobila ter ga vtaknila v luknjo.

Vsak stan ima svoje sovražnike. Nekateri ljudje mislijo, da ni mogoče človeka hujše razjeziti in obsoditi, nego ako ga zdelajo v časnikih. Večkrat dobimo uredniki dopise, v katerih se kdo strašno zdeli. Zadnje dni smo dobili od nekod dopis proti tamošnjemu organistu. Da naročniki vidijo, kaj vse moramo uredniki čitati in — v koš zmetati, priobčimo dopis, iz katerega smo izčrtali samo imena in jih nadomestili s pikami: V imajo takega organista, ki nič drugega ne dela kakor zemlje jej in cegarete kadi. Zemelj je že toliko pojedu da jih nebi eden vol peljal. orgla pa tako kakor bi race stopavljale po orglah. Na veliki petek je tako pel da so se vsi ljudje po cerkvi smejali. Ali kadar sam poje takrat je ravno tako kakor bi se kavke derle. — Zdaj pa prosim pišite to v cajtenge.

Vitanjska posojilnica je zgubila vrlega moža: Antona Poklič. Ta je bil njeni tajnik ves čas od ustanovitve tega denarnega zavoda. Po spričevanju revizorjev »zveze slovenskih posojilnic v Celju«, kakor revizorja »zveze kranjskih posojilnic« je imela posojilnica v Vitanju vedno v najlepšem redu svoje račune. Ni se Anton Poklič veliko učil po šolah, a bil je pošten in vesten. Njegovega pogreba dne 12. oktobra se je udeležilo ne navadno veliko število ljudstva, iz vitanjskega trga in iz okolice. Bog mu daj večni mir!

Sv. Lenart v Slov. gor. Po trgu gre govorica, da dr. Posek prinese 50.000 gld., »Südmarka« daruje 30.000 gld. Ako bo vse

res, bo dobro. Kar še pa manjka, to pač plačajo Sarnec, Solak, Sedminek, Zorman, Kranjc, zaprti Ravnik in drugi gospodje, saj imajo dosti cvenka. Bližnji vlagatelji, ki vedo za to govorico, pravijo enoglasno, da ne odstopijo niti obresti niti vinarja od kapitala. To v prevdarek!

Umrta je pri Sv. Juriju v Slov. gor. 18letna Minka Vela, hčerka okraj. načelnika pri Sv. Lenartu. Bolehala je že blizu eno leto na sušici. Velikansko število ljudstva jo je spremilo k večnemu počitku. Mnogobrojno so bila zastopana dekleta Marijine družbe, katere ud je bila tudi rajna. Krsto so krasili lepi vencji. Svetila ji večna luč!

V konkurz je prišel trgovec Karol Pibernig v Gornji Radgoni.

Vojaški begun. Rekrut Feliks Senčič, rojen l. 1881., pristojen v Presiko okraj Ljutomer, odšel je v torek iz domobranske vojašnice v Mariboru ter se še dozda ni vrnil.

Samomor. 24 letna šivilja Avgušтина Häubl iz Gradca se je včeraj v stanovanju Franca Mautner v Mariboru s puško ustrelila.

Zavraten umor. V torek, dne 21. t. m. ob polu 10. uri dopoldne je ustrelil v Žabjeku pri Ptujju zidar Ignacij Pauko posestnico Barbaro Kolarič iz Kicarja. Kolarič, ki je imela v samskem stanu ljubavno razmerje s Paukom, se je spomladi omožila z drugim fantom, a ta nezvestoba je Pauka tako pekla in jezila, da je svojo prejšno ljubimko na najsurovejši način obrekoval, ter ji z ustreljenjem grozil. Zavaljo vednega žaljenja in žuganja je Kolarič zidarja Pauko tožila. Obravnava bi se morala vršiti dne 21. t. m. pri sodnji v Ptujju. Pauko ni prišel k obravnavi, ampak je pričakoval v grmovju skrit domov se vračajočo Kolarič, skočivši izza grma zgrabil je nič hudega slutečo za roko ter jo ustrelil v srce.

Radgona. Tatovi so ukradli 1. t. mes. Francu Kaufman, posestniku mlina različno perilo in dolžno pismo, glasečo se na 1000 K.

Občinske volitve na Frankolovem se bodo vršile dne 7. novembra t. l. predpoldne od 9. ure naprej v hiši kmetijskega društva »Loka«, št. 43. Ker se zasebna vabila ne bodo razpošiljala, se tem potom uljudno vabijo volilci k najobilnejši vdeležbi. Občinski urad Frankolovo, dne 20. oktobra 1902. Župan: Jakop.

«Apno v kmetijstvu» je naslov ravnokar izišli knjižici, ki jo je spisal gosp. Frančišek Štupar, tajniški pristav c. kr. kmetijske družbe kranjske. Marsikje zemlji nedostaja apna, in kmetovalec tamkaj navzlic skrbnemu obdelovanju in gnojenju ne more priti do pravega vspeha, ker v rastlinski hrani manjka apna. Apno pa ni le rastlinska hranilna snov, ampak se z njim v mnogih slučajih zemlja tudi rahlja in zboljšuje, zboljšuje se krma in se zatirajo rastlinski škodljivci. Vse to knjižica pojasnjuje poljudno in natančno, tako da jo bo vsak kmetovalec s pridom čital. V I. delu knjižica popisuje apno, kaj je, kje se nahaja, kako se pretvarja in kakšen pomen ima v kmetijstvu. V II. delu pa uči, kako se zemlja spozna, da potrebuje apna, katere snovi se rabijo za apnenje, kako se pripravljajo, kako in kdaj se apni, po koliko apnenih tvarin je potrebnih za apnenje v najrazličnejših slučajih, v kakšnem razmerju je apno z drugimi gnojili, pomen klajnega apna ter porabo apna pri uničevanju kmetijskih škodljivcev. Knjiga obsega IV + 56 strani male osmerke in jo pojasnjuje 11 podob. Dobiva se v pisarni c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani ter stane samo 30 vinarjev (s poštnino vred). Zaradi važnosti in zelo nizke cene knjižico toplo priporočamo.

Celjske novice. Za IV. porotno zasedanje v l. 1902 je imenovan predsednikom celjskega porotnega sodišča A. pl. Wurmser, predsednik okrožnega sodišča, in njegovim namestnikom deželno sodni svetniki J. Reiter, Š. Kotzianschitz in L. Perko. — V prvem razredu celjske gimnazije je v slovenski vs-

porednici 77 učencev, v nemški vsoporednici 20, in še celo te nemške dijake so privlekli iz vseh mogočih dežel. Številke govore! — Tukaj je umrl v torek posestnik Josip Pegan iz Gabrij na Vipavskem v 35. letu svoje dobe. Pokojnik je bil jako čislán in razumen mož ter jako spoštovan od svojih soobčanov. Bolehál je dalje časa in iskal zdravniške pomoči zdaj v tej kopelji, zdaj v tej bolnišnici. Zapušča vdovo in 3 nedorasle otroke. — 19letno hčer čevljarja Pelko napadli so štiri veliki psi. Vsled prestanega strahu je močno zbolela. — Železnični delavec Gross, ki si je že letos enkrat prerezal vrat, a zopet okrevál, prerezal si je sedaj žile na rokah in umrl. — V preiskovalnem zaporu zaradi umora kramarice Persoglio se nahajajoči Pungraičič poskusil se je obesiti, pa so ga še pravočasno rešili. — Naša mestna občina ne dovoli stavbe hiše, katero namerava Posojilnica ob kapucinskem mostu. Zakaj neki ne? Zato, ker Slovincem sploh nič ne dovoli. Imamo pa še, hvala Bogu, višje oblasti kje drugodi!

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg rži 13 K 60 v, ovsa 13 K 40 v, koruze 14 K 40 v, prosa 15 K 60 v, ajde 15 K 60 v, — Na Dunaju: 50 kg pšenice 8 K 20 v, rži 6 K 71 v, ječmena 7 K 25 v, koruze 6 K 75 v, ovsa 6 K 75 v, fižola 12 K.

Šadne cene v Mariboru. 1 kg jabolk 18 do 28 v, hrušek 18 do 30 v. Jestvine: 5 jajec 40 v, 1 kg sira 32 do 64 v, surovega masla 2 K do 2 K 80 v, 1 liter svežega mleka 18 do 20 v, posnetega mleka 10 do 12 v, sladke smetane 40 do 56 v, kisle smetane 56 do 64 v, 1 kg kumina 1 K do 1 K 10 v, 1 kg hrena 40 do 50 v, krompirja 5 do 6 v, čebula 16 do 20 v, česna 50 do 56 v, 100 glav zelja 4 krone do 6 kron.

Cerkvene stvari.

Cerkev Matere Milosti v Mariboru. Naša dolžnost nas veže, da spet nekaj omenimo o naši Marijini cerkvi v Mariboru. Naj nam ne zamerijo naši dobrotniki, da še do sedaj nismo mogli naročiti novega oltarja za čudodelno podobo Matere Milosti. Dasi tudi veliko družnikov in dobrotnikov stanovitnih ostaja in zvesto svoje milodare pošilja — vendar jih je tudi veliko, ki so s svojimi prispevki popolnoma izostali! — To je poglavitni uzrok, da v kinčanju cerkve tako po malem napredujemo. Sicer pa naj le potrpijo z nami naši dobrotniki — vse bomo srečno dokončali, ker potrpežljivost in molitev vse dosežeta. Nove družnike še vedno radi sprejemamo. Duhovne dobrote te družbe so itak znane. Ta družba stoji namreč v posebnem varstvu svetih starišev preblažene Device Marije, sv. Joahima in sv. Ane. Razen 15 sv. maš, ki se vak mesec in vsako leto služijo (gl. Pravila § 5. b), bereta se še vsak dan dve sv. maši in sicer ena za vse žive in druga za vse rajne družnike in dobrotnike — tedaj vsak mesec 60 in vsako leto 745 sv. maš! — Frančiškanski samostan v Mariboru, dne 15. okt. 1902. P. Filip Benicij Perc, gvardijan. P. Kalist Heric, župni upravitelj in predsednik Marijine družbe.

Priporočilo. Slavna tvrdka brata Zupan v Kamnigoric na Gorenjskem je napravila za župno cerkev Šmartno pri Gornjem gradu prav dobre orglje z močnim, prijetnim glasom in se zatorej veleč. cerkv. predstojništvom toplo priporočila.

Sv. Jožef v Mariboru. V hvaležni spomin, da je bila pred 50 leti misijonska družba sprejeta v Avstriji po premil. knezu in škofu Slomšek, se bo od 31. okt. do 2. nov. t. l. obhajala jubilejna tridnevna v misijonski cerkvi sv. Joževa v Mariboru po naslednjem redu: V petek, 31. okt., zjutraj ob 1/2 5. uri tiha sv. maša, ob 5. uri slovenska pridiga in sv. maša z blago-

slovoma; zvečer ob 1/2 7. uri rožni venec, ob 7. uri slov. pridiga in litanije s sv. blagoslovom. V soboto, 1. nov., zjutraj ob 1/2 6. tiha sv. maša, ob 6. slovenska pridiga in peta sv. maša, ob 9. uri nemška pridiga in peta sv. maša; popoldne ob 1/4 4. uri slov. pridiga, sv. rožni venec in litanije z blagoslovoma. V nedeljo, 2. nov., zjutraj ob 1/2 6. uri tiha sv. maša, ob 6. uri slovenska pridiga in sv. maša z blag., ob 9. uri tiha sv. maša, ob 10. uri slov. sklepna pridiga s sv. papeževim blagoslovom, slovesna sv. maša in zahvalna pesem. Kdor v teh dnevih kjerkoli vredno prejme sv. zakramente ter obiše misijonsko cerkev sv. Jožefa v Mariboru, in moli navadnih 5 Očenašev... v namen sv. Očeta, dobi popolen odpustek.

Imenovanje. Čast. gospod Frančišek Korošec, nadžupnik pri Sv. Križu tik Slatine, je imenovan konzistorijal. svetovalcem djakovske škofije. Čestitamo!

Društvena poročila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 16. septembra do 14. oktobra poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Učitelj Mirko Kožuh pri Sv. Martinu ob Paki zbirko učiteljev-vojakov 8 K, kaplan V. Poljanec v Škocijanu (Koroško) ob godovanju gosp. M. Ražuna v Št. Jakobu nabranih 20 K; podružnice: za Velikovec in okolico 80 K, za Lehen 49 K.

Iz drugih krajev.

Grozdje je treba umiti. Opetovano so že oboleli ljudje, ki so jedli neumito grozdje, na katerem so bili še ostanki vitrijola, ki je strupen. Te dni je nevarno zbolela neka deklica na Dunaju, ki je zobala neumito grozdje. Zdravniki so ji le težko rešili življenje.

Predrzen tat. V nedeljo zjutraj je šel neki uslužbenec južne železnice v Trstu mimo nekega skladišča. Ko zasliši v skladišču ropot, stopi na vrata ter vpraša, kdo da se nahaja notri. V tem hipu pa priskoči k njemu neznan človek, ga zgrabi za vrat ter mu hoče zamašiti usta, kar pa se mu ni posrečilo. Napadeni uslužbenec začne klicati na pomoč. Ko se napadalec in napadanec borita in sta v borbi padla obadva na tla, se tam valjata in pestita, priteče neki drugi železnični uslužbenec in mu pomaga napadaleca ukrotiti. Peljala sta ga k policijskemu oddelku, nahajajočem se na južnem kolodvoru. Tu so preiskali napadaleca in našli pri njem 10 metrov fine jute, katero je ukradel v skladišču, kakor so se pozneje prepričali. Tat je neki Peter B. doma iz Vivara v blaženi Italiji. Spravili so ga seveda pod ključ.

Nesrečna lakomnost. V neko gostilno v Holcsi na Ogerskem je prišel zvečer tuj mož ter prosil za prenočišče. Predno je šel spat, je izročil gostilničarki nek ovez z opombo, naj ga shrani do zjutraj. Radovednost pa ženi ni dala miru, da je odprla ovitek. Presenečena je zapazila, da je v ovitku več tisoč goldinarjev. Lakomna žena je šla in je ubila tuja s sekiro. Ko je hotela truplo skriti, je spoznala svojega moža, ki je pred več leti odpotoval v Ameriko ter se je zdaj vrnil nazaj s prihranjenim denarjem.

Dr. Šusteršič ponesrečil. Vodja katoliško-narodne stranke na Kranjskem, dr. Ivan Šusteršič, je dne 19. t. m., ko se je mislil peljati na shod v Kostanjevico, blizu Krškega ponesrečil tako hudo, da bi bil lahko prišel ob življenje. »Slovenec« poroča o tem dogodku tako-le: Včeraj bi se bila skoraj prigodila strahovita nesreča. Le malo je manjkalo in dr. Šusteršič bi bil na potu na kostanjeviški shod žrtvoval svoje življenje. Dr. Šusteršič se je predvčerajšnjim s popoldnevnim vlakom pripeljal na Videm, da se odpelje z vozom v Kostanjevico. Ž njim je bil tudi poročevalec »Slovenca«. Na Vidmu ni bilo

na kolodvoru nobenega voza pripravljenega in tudi vozovi z Vidma so bili vsi z doma. Končno sta dobila nekega kmeta, ki se je mudil na Vidmu s svojo kobilo in vozičkom. S tem vozom sta se na to odpeljala, a takoj se je pokazalo, da je mlada kobila izredno plašljiva. Že pri krškem mostu sta morala dr. Šusteršič in poročevalec stopiti z voza, a naposled sta vendar, ker se je na shod mudilo, zasela voz. Komaj nekaj korakov pa se je kobila splašila. Poročevalec »Slovenca« je hitro skočil z voza brez poškodbe, isto je hotel storiti dr. Šusteršič. V tem hipu pa je zbesnela žival skočila nazaj in prevrnila voz na dr. Šusteršiča. V divjem diru jo je ubrala naprej proti Krškem in vlekla dr. Šusteršiča, katerega noga je bila zamotana pod kolo, nad 6 metrov naprej. Velikanska nesreča je bila neizogibna. To vse se je zgodilo s tako hitrostjo, da je bila vsaka pomoč le v božjih rokah. Tik pred križem poleg ceste se je nenkrat voz pretrgal in zdvijana žival je samo s prednim delom voza bliskoma dirjala proti Krškemu, dr. Šusteršič pa je ostal z zadnjim delom voza na mestu. Od vseh strani so hiteli ljudje na mesto nesreče. Na čudovit način je ostal dr. Šusteršič živ. Prvi trenotek se je mislilo, da je zlomljena desna noga. Dr. Šusteršiča so prepeljali v krško bolnišnico, kjer sta bila gospoda zdravnika Gallasch in dr. Kaisersberger takoj na mestu ter sta konstatirala, da noga ni zlomljena in da ima dr. Šusteršič samo hud udarec na nogi, vsled katerega kakih 14 dni ne bo mogel izvrševati svojih poslov, da pa je sicer izven vsake nevarnosti. Dr. Šusteršič bo moral za nekaj dni ostati v krški bolnišnici pod požrtvovalno postrežbo usmiljenih sestr. Ob vsej nesreči se torej more govoriti o izredni sreči. Ako bi se voz nakrat ne pretrgal na dva dela, bi bil dr. Šusteršič brezdvomno izgubljen, ker bi nihče ne mogel ob pravem času ustaviti zbesnele živali. Tako je dr. Šusteršič na uprav čudovit način ostal pri življenju. — Voditelju katoliško-narodne stranke želimo skorajšnje ozdravljenje!

Ognjenik na otoku St. Vincent pri Martiniku je začel bljuvati 15. in 16. t. m. Velik del otoka, o katerem se je mislilo, da ga ne dosežejo izbruhi, je upostošen.

Človekoljubna ustanovitev. Na Dunaju so ustanovili hišo, v katero se bodo vsprejemale družine in osebe, ki so tako ubožne, da nimajo stanovanja ali prenočišča.

Strašna nesreča se je pripetila na mostu med Galato in Stambulom. Neki deček je padel v vodo in takoj se je zbralo na stotine gledalcev na mostu. Tedaj pa se je most podrl in vsi so padli v globočino. Koliko jih je utonilo, še ni znano.

Mesto brez vode. Pri vodovodu v Trstu je počila v ponedeljek zjutraj glavna cev. Zato je bilo prebivalstvo dopoldne brez vode, da, še celo kuhati niso mogli. Kakšna nesreča bi bila, ako bi začelo v mestu goret!

Papirnati čevlji. V naši dobi se izdeluje vedno več stvari iz papirja: klobuki, obleka, dežniki itd. Sedaj so začeli izdelovati iz papirja celo — čevlje. Baje se takšni čevlji ne razločujejo od usnatih. Ti čevlji so seve jako lahki, a malo trpežni.

Koristna naprava. Nekega trgovca je obiskal trgovski potnik, ki je naposled postal prav nadležen. Nakrat se oglasi telefon. Trgovec skoči k telefonu in zavpije: »Prosim malo potrpljenja. V par trenutkih pridem!« Na to se pa zopet obrne k trgovskemu potniku, ki je pa kar mirno nadaljeval svoja usiljevanja. Nakrat se zopet oglasi telefon. Trgovec posluša in pravi: »Dobro, ako ni drugače, pridem takoj!« Hitro se za par trenutkov oprosti od gosta in izgine. A trgovca ni bilo nazaj. Potnik se je dolgočasil in v tem je pritisnil na neki gumb na trgovčevi pisalni mizi. V hipu se oglasi telefon. Skoro je potnik dognal, da je gumb zvezan s telefonovim zvoncem in zjasnilo se mu je,

da trgovčev telefon zveni tudi takrat, kadar se hoče trgovec koga — iznebiti. V tem spoznanju je potnik hitro vzel pot pod noge.

Štiri deklice povila je pri Britofu pri Marijinem Celju na Kanalskem minuli teden M. V. Dve deklici sta prišla mrtvi na svet, dve pa sta živeli približno 2 uri.

Veliki vojaški manevri bodo prihodnje leto baje na Solnograškem.

Srečen mož. Mlad mož se je oženil z neko zelo bogato, pa staro in grdo ženo. Kmalo po poroki ga sreča njegov prijatelj, katerega že dalj časa ni videl. Pripoveduje mu, da se je oženil ter ga povabi na obed, kjer mu bode predstavil svojo ženo. Točno ob dogovorjeni uri pride prijatelj. Ko zagleda ženo, se je prestraši, tako je bila grda. Ko je žena odšla, da pripravi obed, vpraša prijatelja: »No kako se ti dopade moja žena?« »Če sem prav videl, je na eno oko slepa?« »Da!« In če se ne motim, tudi jeclja? »Da jeclja!« Meni se zdi, da tudi malo šepa? »Da, tudi šepa malo!« Potem sem še tudi opazil, da...« V tem trenutku se vrne žena in prijatelj omolkne. Njen srečen mož pa dé prijatelju: »Le govori glasno naprej, saj je tudi gluha!«

Poneverjenje na Nemškem. V Neustadtu v Turingiji je poneveril ondotni spoštovani posestnik tovarne čez četrt milijona mark. »Vzorna« nemška kultura lepo cvete.

Enako sta se pisala. K nekemu zlatarju na Dunaju je pridrdrala elegantna kočija, iz katere je stopil gospod v srednjih letih ter se podal v prodajalno. Gospod, kateremu se je takoj videlo, da je bil častnik, je nosil desno roko na pentlji in se s trudom opiral na palico. Tujec je naročil srebrno namizno posodo za čaj, vredno več sto kron. Dragotinar je predložil več načrtov, dogovorila sta se o obliki in slednjič tudi o ceni. Ker je bilo naročilo precej veliko, izprosil si je zlatar primeren zadavek, katerega je izplačal tujec z največjim veseljem. V vozu sedeč pokliče še enkrat zlatarja in pravi: »Na najvažnejše sem pozabil. Vsaki komad naj ima imenoznak moje gospe in na stojalu ali sploh na kakem očitem kraju naj stoji moje polno ime.« Zlatar je bil seveda zadovoljen, tujec je posegel v listnico in mu izročil svojo posetnico. Dragotinar se je nasmehnul. »Midva se enako piševa«, pravi, »tudi jaz se zovem Karol Müller.« »Vedel sem«, odvrne tujec prijazno, »in ravno to je tudi vzrok, da sem vam zaupal naročilo, ki je že dolgo vroča želja moje gospe.« Gospoda sta se ločila najbolje volje. Tu pa tam je prišel tujec, ki se je dal ogovarjati »gospod polkovnik«, da povpraša, kako delo napreduje; čez nekaj tednov sta bili gotovi obe konvi in podstav, čaše so bile še v delu. Polkovnik je nosil roko še zmiraj v pentlji. Zlatarju je pripovedoval, da je na neki ježi padel s konja, kar ga je tudi napotilo, da je vzel odpustnico; roko bo mogel neki težko kedaj rabiti. Zlatar mu je izrazil svoje pomilovanje, zlasti ker je bil gospod vsled tega dogodka prisiljen, odpovedati se sijajni karijeri. Kakor se je zdelo, je moral biti umirovljeni polkovnik jako bogat, ker le zelo premožen mož si je mogel dovoliti tako darilo, kakor je bilo ono srebrne namizne posode. Izgotovljeni komadi so polkovniku izvanredno ugajali. Konvi si je ogledal od vseh strani ter izrekel željo, da bi jih vzel takoj s seboj. »Prosim«, pristavi, ko je videl, da zlatar ni bil nič kaj zadovoljen, »konvi in podstav bom takoj plačal, povejte mi le, koliko stanejo.« Dragotinar je imenoval ceno več sto kron. Na tako svoto ni bil naročnik pripravljen. Vzame torej iz listnice svojo posetnico in naprosi trgovca, naj bo tako prijazen in po njegovem narekovanju napiše nekaj vrstic, ker mu je z bolno roko nemoogoče to narediti. Zlatar, takoj pripravljen, vzame pero in piše: »Ljuba žena! Da sklenem neko kupčijo, potrebujem takoj 2000 K; pošlji mi jih po postreščku, ki je pismo prinesel. Karol.« Ko se je to zgodilo, si je izprosil zavitek ter vprašal, ali pozna zlatar

kakega zanesljivega postreščeka, ki bi mu smel denar brez skrbi zaupati. »Da«, odgovori dragotinar, »stari Krakovec, ki stoji tamle na oglu, oskrbuje že več let moja naročila, njegovi poštenosti smete zaupati.« Polkovnik se je poslovil in oddal pismo postreščeku. Zlatar pa je zastoj čakal, kdaj se bo vrnil naročnik in ko se je zvečer iz prodajalnice podal v svoje stanovanje v Währingu, je bilo prvo, kar mu je žena spomnila, da mu je poslala zahtevanih 2000 K. »Kakih 2000 kron?« vpraša trgovec. »Onih, po katere si pisal.« »Jaz nisem pisal po denar.« »Tako, tu je vendar tvoja posetnica, to tvoja pisava in zavitek s tvojo tvrdko! Denar sem dala staremu Krakovcu, kakor sem že večkrat storila.« Opeharjenemu zlatarju se je — prepozno — zjasnilo; umirovljeni polkovnik, Karol Müller, s katerim sta se enako pisala, je vzel med potjo od postreščeka denar ter brez vsakega sledu izginil.

Vedno le „pristno“. Ne malokdaj izraza kdo pri nakupovanju željo, da bi dobil samo »pristno« blago. Kaj pa je pravzaprav »pristno«? S tem označujemo »prvotno«, »prvo« blago, ki je izdelano tako, kakor ga je hotel izumitelj. V današnjih dneh pa kaj radi »posnemajo« novo, dobro stvar, ki ima kaj uspeha, ter prodajajo posnemek kot »prav tako dobrega«, časih celo kot »boljšega«. To se godi zlasti pri živilih, najsi je uprav tu najbolj važno, da se odjemalec ogiblje »nepristnim« izdelkom. Ko se je pred več nego deset leti Kathreinerjeva Kneippova sladna kava spričo nenavadnih svojih prednosti čudovito hitro udomačila v rodbinah, so se takoj pojavili posnemalci, da bi navadne pražene izdelke, ki so bili le po zunanosti podobni pristnemu blagu, prodajali kot »enako dobre« in tako kupčevali v svoj prid. Seveda ni trajalo slepenje nikoli dolgo, zakaj naše gospodinje, ki so se dale enkrat ali dvakrat »pregovoriti«, da so poizkusile posnemek, so kaj hitro opazile veliko razliko v okusu. Ali če eden neha, začne zopet drugi, zato ravna vsaka gospodinja pametno, če ob nakupu sladke kave vselej pristavi: »Pa le pristno Kathreinerjevo« v znanih Kathreinerjevih zavojih. Zakaj samo ta ima priljubljeni, prijetni okus, ki se močno bliža okusu znate kave, in samo ta izboljšuje kavo, ki je že prišla v vsakdanjo navado. Tudi je »pristna Kathreinerjeva kava« priznana najboljši nadomestek za zrnat kavo, kjer je ta zdravniško prepovedana. Kathreinerjeva kava je bila in je še zdaj pač najboljši, pristni izdelek, še danes nedosežen v svojih vrtilinah. Zanj res velja toli izpričano geslo: »Pravo je zdravo«.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Razvažanje in poraba gnoja.

Kadar se gnoj iz gnojišča vozi, tedaj se reže navpično od zgoraj dol. Le neroden gospodar pusti posamezne plasti gnoja na voz kidati. Tudi je nepotrebno, da se gnoj pri razvažanju raztresa. Kadar pa vozi na zemljišča, ki se bodo gnojila, se razdeli v njem v kupčke, ki se pa naj hitro kmalu raztrošijo. Poljedelci in vinogradniki, na katerih zemljiščih je dolgo časa videti kupe gnoja ležati, pač niso vzorni gospodarji. Gnoj se naj takoj raztroši tudi če se ne bode takoj podoral ali podkopal. Ako vem, koliko voz gnoja bodem na eno zemljišče raztresel, tedaj si lahko preračunim, koliko kupov pri gotovem razdalju n. pr. 5 m bodem napravil in koliko kupov od enega voza.

Če se napravijo kupi približno	Če se napravi od enega voza po 6 kupov 10 kupov 12 kupov pride na ha vozov		
	13	8	6·5
12·5 korakov narazen	13	8	6·5
10—	20—21	12	10—
8—	32	19	16—
5—	80	48	40—

Gnoj se mora seve enakomerno raztrositi. Pregloboko podkopavati ali preoravati gnoj pa nikakor ne kaže. Vinogradniki zlasti delajo to napako pri grobanju in rigolanju ter sajenju.

V lahkih zemljah se gnoj hitreje razkaja. Tem zemljam se gnoji večkrat z manjšimi množinami gnoja. V težkih zemljah, v katere zrak težje prihaja, pa gnoj dalje časa zaleže. Te se gnojijo bolj po redko, pa tedaj z večjimi množinami gnoja. Glede množine gnoja moramo tudi upoštevati rastline, katerim gnojimo in dobo, za katero gnojimo. Če gnojimo za več let, moramo tako gnojiti, da bodo rastline ista leta z gnojem shajale, torej njih potrebi primerno.

Pri gnojenju z živinskim gnojem ozirati se je na različne okoliščine v prvi vrsti na zemljo. V peščeni zemlji, v katero prihaja

mного zraka, gnoj hitreje sprhni. V tako zemljo bodemo torej spravljali gnoj raje v manjih presledkih, torej bodemo isto večkrat po malem gnojili.

Razkranje gnoja v težki zemlji vrši pa se bolj po malem. Težke zemlje torej lahko naenkrat za dalje časa pognojimo. Seveda je tu treba naenkrat več gnoja. Vsakokrat pa moramo pri gnojenju toliko redilnih snovi računati, da bodo rastline z istimi do prihodnjega gnojenja tudi dobro shajale. Množina gnoja ravna se torej v prvi vrsti po porabi

redilnih snovi od rastlin. Ake n. pr. v peščeni zemlji gnoj — za 2 leti bode spravilo bode toliko rastlinskih redilnih snovi v zemljo, kolikor jih rabi dveletni pridelek, če gnojim za 4 leta, bode pač treba več redilnih snovi računati, kolikor jih prideleki prihodnjih dveh let rabijo.

(Dalje sledi.)

Loterijske številke

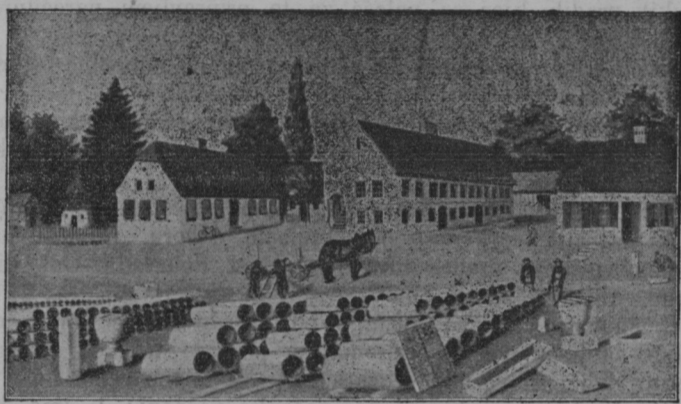
Trst 18. oktobra: 1, 74, 52, 43, 81.
Linc 18. oktobra: 14, 70, 32, 21, 28.

Društvena naznanila.

Dne 26. oktobra: »Kmetijske zadruga v Vitanju« občni zbor ob 8. uri dopol. V slučaju nezadostnega števila članov ob 9. uri dop.
Dne 9. novem.: »Ženske podruž. sv. Cirila in Metoda pri Sv. Juriju ob juž. žel.« zborovajne ob 3. uri popol. v gostilni g. Rudolfa Dobovišek.

JOS. MURSA

na Krapji pri Ljutomeru. 404 6-4

Cementne cevi v štirinajstih veličinah, zd 5 cm do 100 cm v notranji svetlovi širini. **Cementna korita** za svinje, **jasli** za govedo in konje, **mejnike**, **nagrobneke** i. dr. — Vse potrebno za nove stavbe, kot: **plošče** za podzidje, **stopnice**, **podboje**, **tlak** za podstenja in veže, **strešne krovne plošče** z dvema zarezama. Na celem Jugoslovanskem = jedina izdelovalnica za mozaične plošče.

Ceniki zastoj in franko.

Vsaka beseda
stane 2 v.
Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.
Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanih na upravnishvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Ovinjene sode razne velikosti se zelo ceno prodajo v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 26. 471 3-1

Lepo posestvo, pičlo pol ure od železnične postaje, se prodaja po zelo nizki ceni za 1400 glđ. Njiv je za 20 mernikov setve, 5 oralov hoste in košnje ter dva vinograda. Pri domu so velike brajde in veliko sadnega drevja. Predajalca pove I. Deželak, gostilničar, Orehovo, pošta Sevnica. 462 3-1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. 235

Sodarskega učenca, ki ima veselje do tega rokodelstva, se takoj sprejme pri Jakobu Kukovič v St. Juriju ob juž. žel., kjer se uči vsakovrstno posodo delati. 461 3-1

Priden kočijaž išče službe, zveden vsakega kmetijskega dela, posebno se priporoča čč. gg. župnikom ali dekanom. — Kje? pove upravnishvo. 479 2-1

Močen učenec se sprejme v trgovini mešanega blaga K. Rayer v Arclinu pri Celju. Uči se 3 leta in dobi celo hrano. 453 3-1

V najem se da.

Trgovina s krčmo se da takoj v najem. Ponudbe na Anton Soršak, poste restante Maribor. 469 2-1

Razno.

Naznanilo. Podpisani si usojam naznaniti vsem posestnikom vinogradov, da letos ne bom imel nič cepljenih trt na prodaj, ker sem jih zaradi vojaške službe oddal g. Vincencu Radovanu pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Ako tedaj kdo želi od mojih trt kaj kupiti, naj se pri zgoraj imenovanem gospodu oglasi pismeno ali ustmeno letošnjo jesen in prihodnjo spomlad. — Anton Slodnjak, trtnar pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., pošta: Juršinci pri Ptuj. 452 3-1

Pozor! kmetovalci!

Kdor ima lepe kstanje in orehe, naj naznani ceno in količino Ignaciju Kosi v Malinedelji pri Ljutomeru.

V Vitanju je razpisana služba orgljarja in cerkovnika.

Prosilci naj se osebno oglase pri kn.-šk. župnem uradu v Vitanju. 474 3-1

Hiša

s petimi sobami, vrtom, njivo, svinskim hlevom, okoli sadno drevje, se prodaja za 2800 glđ. v Studencih pri Mariboru št. 18.

Za novo krčmo išče kletarsko društvo v Ormožu

krčmarja.

Ponudniki naj se obrnejo na društveno vodstvo v Ormožu.

4672-1 Anton Janežič.

Trgovina z železnino „MERKUR“**PETER MAJDIČ**

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, ilte železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer oral, brane, motike, kose, srpe, grablje in st. v; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohišstvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete

Tomazeva žindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobni križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

IVAN KOČEVAR,

posestnik vinogradov, trtnic z ameriskim trsjem in zaloge ljutomerskih vin, pošta in železn. postaja Središče (Polstrau).

Ponuja lastno pridelane cepljenke in sicer: Šipon (mosler), Veliki ali laški rizling in Zeleničič (silvanec), vse na Riparijo portalis cepljeno, vkoreninjeno in dobro zaraščeno trsje. — Kdor te vrste cepljenk potrebuje, blagovoli naj do 1. novembra se oglasi. 451 4-2

Ivan Kočevar.

Predivo, suhe gobe, vsakovrstno žito
kakor sadje, sploh vse dežel. pridelke

kupi

ANTON KOLENC,

trgovec v Celju. 441 10-4

Prodalo se bo

staro šolsko poslopje z vrtom za zelenjavo in s sadonosnikom; v poslopju se nahajajo štiri sobe, kuhinja in klet; ono se nahaja tik farne cerkve sv. Martina. — Prodalo se bo po javni dražbi dne 20. novembra t. l.; začetek dražbe ob 11. uri dopol., sklep ob 12. uri opoldne. Izklicna cena je 3000 K; drugi pogoji se lahko zvedo že poprej ali pa na dan dražbe pri podpis. kr. šol. svetu.

Krajni šol. svet Sv. Martin pri Vurbergu,

dne 12. okt. 1902. 477 3-1

Načelnik.

Razpis.

Na dvorazredni ljudski šoli II. krajevnega plačilnega reda s slovenskim učnim jezikom pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je namestiti

nadučiteljsko službo.

Prosilci za to službo naj vložijo prošnje, opremljene s spričevalom zrelosti in sposobnosti, kakor tudi z domovnico predpisanim potom do 3. novembra t. l. krajnemu šol. svetu pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, pošta Lučane (Leutschach).

Okrajni šol. svet Arvež, dne 4. okt. 1902.

Načelnik.

Stavba šole.

Krajni šolski svet pri Sv. Martinu pri Vurbergu bo v četrtek, dne 27. nov. t. l. ob 10. uri dopol. vsa dela pri zidanju I. nadstropja na šolskem poslopju oddal. — Načrt stavbe in stroškovnik leži pri šol. vodstvu do 3. novembra vsak dan, pozneje pa samo po četrtkih in nedeljah dopoldne na ogled.

Načelnik.

Ravnokar so izišle

Slovenske razglednice

komad
10 vin.

lično in fino izdelane
priporoča jih

Preprodajalcem
znaten
popust!

tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Iščeta se

dva viničarja

oženjena, z več delavskimi močmi ter popolnoma večča novega vinarstva. Prednost imajo tisti, kateri so dovršili vinarsko šolo ali vinarski tečaj. Plača po dogovoru. — Ponudbe sprejema do 15. novembra t. l. oskrbništvu kneza Hugo Windisch-Grätza v Konjicah. 477 4-3

Št. 38.300

Oznanilo.

475 3-1

Naročila na ameriskanske trte iz združenih držav in deželnih nasadov za dobo 1902/3.

Od štajerske dežele se bodo prodajale spomladi leta 1903 naslednje množine ameriskanskih trt in sicer:

1. 800.000 cepljenk [večjidel šipon rumeni (Mosler gelb), laški rilček (Wälschriesling), burgundec beli (Burgunder weis), žlahtnina rudeča in bela (Gutedel roth und weiss), silvanec zeleni (grüner Sylvaner), tramnica rudeča (Traminer roth), cepljenih na riparii portalis, vitis solonis in rupestris monticola.

2. 600.000 komadov koreninske rozge od riparii portalis, vitis solonis in rupestris monticola.

3. Mnogo ključekov imenovanih treh vrst.

Cena trt za 1000 komadov je sledeča:

I. Cepljene trte za premožnejše posestnike 240 K, za ostale 160 kron.

II. Ameriskanske koreninske rozge za premožnejše posestnike 20 K, za ostale 10 K.

III. Ključeki 6 K.

Naročila čez 1500 komadov cepljenih trt, 4000 komadov koreninskih rozgov ali ključekov od jedne stranke se bodo primeroma došlim naročilom znižala.

Naročuje se lahko naravnost pri deželnem odboru ali pa pri občinskih uradih, kjer so nalašč za to pripravljene naročilni listki na razpolago.

Občinski uradi odpošljejo potem izpolnjene naročilne listke takoj deželnemu odboru.

Naročene trte se bodo pošiljale v istem redu, kakor so došla naročila. Vsakemu naročniku se zagotovi zahtevana vrsta, dokler je v zalogi.

Ker se trte oddajo samo štajerskim posestnikom, morajo dotični, ki naročijo naravnost pri deželnem odboru, priložiti naročilu potrdilo občinskega urada, da so posestniki vinograda. Oni, ki tržijo s trtami, jih ne dobe.

Imenovane cene se računajo od nasadov in se mora dotična svota pri prejemu plačati, oziroma se pošljejo trte po železnici po povzetju. Zaboje in vozniki se zaračunajo za lastno ceno.

Pri Vsakem naročilu se naj natanko naznani: 1. Ime, kraj in stan naročevalca; 2. dotična občina, v kateri vinograd leži; 3. zahtevana vrsta trt; 4. zadnja železnična postaja in pošta, kamor naj se trte pošljejo.

Če je morebiti dotične zahtevane vrste zmanjkalo ali pa ni v zadostni množini v zalogi, bode se z drugo jednako vrsto nadomestila.

Gradec, meseca vinotoka 1902.

Od deželnega odbora štajerskega.

Edmund grof Attems.

Emil Bäuerle,

398 12-6 slikar in barvar

v Mariboru, Koroška cesta št. 9.

Opirajoč na večletne skušnje se priporočam velečast. duhovščini in cenj. p. n. občinstvu v izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del kakor cerkvene in hišne slikarije in lakiranje. — Priporočam tudi svojo veliko in mnogovrstno zalogo barv, suhih in oljnatih, lake s firnisom, dalje vsake vrste krtač, čopičev itd. Kupuje žimo in svinjske ščetine.

Strokovnjaška pojasnila, načrte in proračune stroškov zastoj.

Vsem vinogradnikom!

Naznanjam, da bom imel meseca novembra in prihodnjjo spomlad

več tisoč na suho cepljenih trt

različnih, dobrih vrst, na Ripario portalis, Rupestris montikolo in Salonis. Cepljene na Laški rilček, Žlahtnino, Šipon rumeni, Burgunder beli, Zeleničič itd.

Vse vrste so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene; cena je naslednja:

I. vrsta 1000 komadov 180 K,

II. vrsta 1000 komadov 120 K.

Imam tudi manjšo trtnico za neokužene občine, kdor tedaj želi, za neokužene občine imeti te trte, naj se hitro oglasi. Cena tem trtam je štiri krone več 100 komadov.

Nadalje imam oddati tudi več tisoč divjih korenjakov in ključev. Kdor pa ima nov rigol od lani neposajen, naj ga posadi prihodnji mesec.

Oglasiti se mora vsaj do konca januarja prihodnjega leta pismeno ali ustmeno pri

Filipu Mullec,

449 3-1

trtnarju pri Sv. Trojici v Slov. gor.